

Granskning av årsredovisning 2019

Högsby kommun

April 2020

Caroline Liljebjörn

Elin Freeman



Revisionsrapport

Innehållsförteckning

Inledning	4
lakttagelser och bedömningar	6

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2019-01-01 – 2019-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi rekommenderar att en genomgång genomförs under år 2020 utifrån RKR rekommendationer för att säkerställa att innehållet i förvaltningsberättelsen överensstämmer med lag och rekommendationernas krav.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans i och med årets resultat. Enligt balanskravsutredningen uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till -5,9 mnkr. Underskottet återställs med motsvarande medel från resultatutjämningsreserven. Resultatutjämningsreserven uppgår efter återföring till 11,9 mnkr (2018: 17,8 mnkr).

Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Av de finansiella målen för år 2019 är tre av sex mål uppfyllda. De tre finansiella mål som inte uppnås bedöms två som "Varning" och ett som "Underkänt".

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för år 2019 är delvis uppfyllda. I årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen för varje verksamhetsmål en samlad kommentar med grund i måttsatta indikatorer eller aktiviteter. Det är dock i flera fall svårt att härleda utfallet för enskilda inriktningsmål till den samlade kommentaren och bedömningsgrunden.

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättade enligt god redovisningssed. Anpassning till lagen om

kommunal bokföring och redovisning har genomförts enligt god redovisningssed vad gäller redovisning av vissa finansiella placeringar till verkligt värde.

Inledning

Bakgrund

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga beskrivning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen. Denna granskning utgör underlag för den revisionsberättelse som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

Revisionsobjekt är styrelsen som är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen har utförts enligt god revisionsred med utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen.

Rapporten har sakgranskats av ekonomichef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Den 1 januari 2019 trädde lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) i kraft. Enligt lagen ska förvaltningsberättelsen innehålla följande information¹:

- En översikt över utveckling av kommunens verksamhet.
- Upplysningar om viktiga förhållande för resultat och ställning.
- Upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut.
- Upplysning om kommunens förväntade utveckling.
- Upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron.
- Upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrning och uppföljning av kommunens verksamhet.
- Utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning.
- Utvärdering av kommunens ekonomiska ställning.
- Upplysning om årets resultat efter balanskravsjusteringar

Eftersom kommunen ingår i en kommunal koncern, ska upplysningarna ovan, utom vad gäller sjukfrånvaron, även omfatta koncernen.² Rådet för kommunal redovisning har gett ut rekommendation R15 Förvaltningsberättelse som förtydligar lagens intentioner. Rekommendationen träder i kraft 1 januari 2020.

Förvaltningsberättelsen innehåller en översikt över utvecklingen av kommunens verksamhet. Ett urval av nyckeltal presenteras i en femårsöversikt.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om viktiga förhållanden för resultat och ställning. Upplysningarna omfattar utvecklingen av svensk ekonomi, kommunsektorns ekonomi samt kommunens näringsliv, arbetsmarknad och befolkningsutveckling.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om händelser av väsentlig betydelse för kommunen och till viss del koncernen som inträffat under räkenskapsåret. Upplysningarna omfattar exempelvis att befolkningsutvecklingen efter flyktingvågen har vänt nedåt. Befolkningen har minskat med 169 personer jämfört med föregående år. Förvaltningen av kommunens fastigheter har flyttats från ÖSK till HBAB från och med 1 januari 2020.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysning om kommunens förväntade utveckling. Upplysningarna omfattar de demografiska utmaningarna i och med att

¹ LKBR (2018:597), kapitel 11

² LKBR (2018:597), kapitel 11, § 12

den äldre befolkningen ökar samtidigt som antalet barn har ökat markant. Utmaningen i den minskade tillväxten i skatteunderlaget i kombination med den högsta arbetslösheten i länet lyfts fram. Investeringsbehovet är fortsatt stort i kommunen, vilket leder till ökade avskrivningar och sannolikt också nyupplåning för att finansiera framtida investeringar.

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om väsentliga personalförhållanden samt sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I årsredovisningen sker redovisning utifrån frisknärvaron. Frisknärvaron har ökat något under år 2019 till 94,36 % (2018: 94,06 %). I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och övrig information. Dock saknas uppgifter om väsentliga personalförhållanden för den kommunala koncernen (11 kap. 11 § LKBR och RKR R15).

Förvaltningsberättelsen innehåller upplysningar om andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten. Upplysningarna omfattar kommunens styrmodell.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av om målen och riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och följts. Resultatet av god ekonomisk hushållning bedöms under avsnittet *god ekonomisk hushållning* i denna rapport.

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av kommunens resultat och ekonomiska ställning.

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsavstämning. I och med årets resultat redovisar kommunen en ekonomi i balans för år 2019. Enligt balanskravsutredningen uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till -5,9 mnkr. I avstämningen avräknas realiserade vinster i finansiella placeringar med 11,1 mnkr. Underskottet återställs med motsvarande medel från resultatutjämningsreserven. Resultatutjämningsreserven uppgår efter återföring till 11,9 mnkr (2018: 17,8 mnkr).

Driftredovisning

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Det totala budgetunderskottet för kommunen uppgår till 18,2 mnkr. Utbildningsutskottet och det sociala utskottets nettokostnader år 2019 är 10,5 mnkr respektive 11,5 mnkr högre än driftbudgeten. Kommunledningsutskottet redovisar ett överskott jämfört med budget om 2,9 mnkr. Upplysningar om orsaker till utskottens budgetavvikelser lämnas i driftredovisningen.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen innehåller en investeringsredovisning i eget avsnitt. Årets investeringar uppgår till 27,9 mnkr, vilket är 44,3 mnkr lägre än budget för år 2019. Av årets investeringar uppgår de skattefinansierade investeringarna till 18,2 mnkr och avgiftsfinansierade investeringar till 9,7 mnkr. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Vi rekommenderar att en genomgång genomförs under år 2020 utifrån RKR rekommendationer för att säkerställa att innehållet i förvaltningsberättelsen överensstämmer med lag och rekommendationernas krav.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans i och med årets resultat. Enligt balanskravsutredningen uppgår årets resultat efter balanskravsjusteringar till -5,9 mnkr. Underskottet återställs med motsvarande medel från resultatutjämningsreserven. Resultatutjämningsreserven uppgår efter återföring till 11,9 mnkr (2018: 17,8 mnkr).

God ekonomisk hushållning

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2019:

Finansiella mål	Utfall 2019	Måluppfyllelse, kommunstyrelsens bedömning
Verksamhetens nettokostnader uppgår till maximalt 98,5 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Verksamhetens nettokostnader uppgår till 103,3 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Målet uppnås ej.
Inflationssäkrad förmögenhet	Inflationstakten i Sverige uppgick till 1,7 % under 2019, vilket innebär att en ökning av det egna kapitalet med ca 3,1 mnkr krävs för att nå målet. Årets ökning av eget kapital uppgår till 5,2 mnkr.	Målet uppnås.
Pensionsplaceringarna ska generera en avkastning som täcker framtida pensionsutbetalningar	Under år 2019 har pensionsplaceringarna genererat en avkastning på 17,4 % sett till marknadsvärdet. Om avkastningen reduceras med det orealiserade resultatet är avkastningen 7,3 %. Målet är 6,4 %.	Målet uppnås.
Skattefinansierade investeringar uppgår maximalt till 1,75 % av skatteintäkter och statsbidrag. I normalfallet används ovan mått. Med anledning av de senaste och kommande årens stora investeringar frångås målen. År 2019 uppgår budget till 6,4 %	Utfallet av de skattefinansierade investeringarna uppgår till 4,5 %	Målet uppnås ej.
Avgiftsfinansierade investeringar uppgår maximalt till 0,9 % av skatteintäkter och statsbidrag.	Utfallet av de avgiftsfinansierade investeringarna uppgår till 2,4 %.	Målet uppnås ej.

I normalfallet används ovan mått. Med anledning av de senaste och kommande årens stora investeringar frångås målen. År 2019 uppgår budget till 6,6 %		
Högsby kommun ska arbeta för att långsiktigt stärka kommunens soliditet	Soliditeten uppgår till 29,2 % i bokslutet 2019 vilket är samma nivå som i bokslutet år 2018.	Målet uppnås.

Av redovisningen framgår att tre av sex mål uppfylls (50 %), samma nivå som år 2018.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål som fastställts i budget 2019. I tabellen nedan sammanställs de bedömningar som görs i årsredovisningen för respektive verksamhetsområde.

	Ekonomi	Service/ medborgare	Medarbetare	Processer	Framtid/ utveckling
Kommunlednings- utskottet	Utmärkt	Bra	Bra	OK	OK
Utbildnings- utskottet	Underkänt	OK	OK	OK	OK
Sociala utskottet	Underkänt	OK	OK	OK	Bra
Myndighets- nämnden	Utmärkt	Utmärkt	Bra	Bra	OK
Revision	OK				
Överförmyndare i samverkan	OK	Utmärkt	Utmärkt	Utmärkt	Utmärkt
Lönesamverkan - HUL	OK		OK		OK
Antal uppfyllda mål	5	5	6	5	6

Av tabellen ovan framgår att 12 av 29 (41 %) verksamhetsmål bedöms antingen som "Bra" eller "Utmärkt" nivå. Av målen bedöms 15 av 29 (52 %) som "OK". Ekonomin i utbildningsutskottet samt sociala utskottet bedöms som "Underkänt".

I årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen för varje verksamhetsmål en samlad kommentar med grund i måttsatta indikatorer eller aktiviteter. Det är i flera fall svårt att

härleda utfallet för enskilda inriktningsmål till den samlade kommentaren och bedömningsgrunden.

Bedömning

Vi bedömer att årets resultat delvis är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Av de finansiella målen för år 2019 är tre av sex mål uppfyllda. De tre finansiella mål som inte uppnås bedöms två som "Varning" och ett som "Underkänt".

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten. De verksamhetsmässiga målen för år 2019 är delvis uppfyllda. I årsredovisningen lämnar kommunstyrelsen för varje verksamhetsmål en samlad kommentar med grund i måttsatta indikatorer eller aktiviteter. Det är dock i flera fall svårt att härleda utfallet för enskilda inriktningsmål till den samlade kommentaren och bedömningsgrunden.

Rättvisande räkenskaper

lakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje post i resultaträkningen.

Årets resultat är positivt och uppgår till 5,2 mnkr (2018: 13,1 mnkr). Resultatet medför en negativ avvikelse mot budget med 7,3 mnkr. I årets resultat är realiserade vinster inkluderade med 11,1 mnkr. Se vidare under granskning av balansräkningen.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 6,6 % jämfört med föregående år medan skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 1,8 %. Utvecklingen har medfört att verksamhetens resultat för år 2019 är -13,2 mnkr (2018: 5,6 mnkr).

Balansräkning

Balansräkningen är upprättad enligt LKBR och omfattar erforderliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i LKBR. Följande poster kommenteras:

Från den 1 januari 2019 gäller lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Enligt LKBR kapitel 7 § 6 ska vissa finansiella placeringar värderas till verkligt värde (marknadsvärde). Innehavet i finansiella placeringar redovisas därmed från och med 1 januari 2019 till marknadsvärde. Under år 2019 har placeringarna ökat i värde med 19,2

mnkr varav 11,1 mnkr utgör orealiserade vinster. De orealiserade vinsterna har påverkat årets resultat, men räknas av i balanskravavstämningen. Jämförelsetalen i resultaträkningen har inte justerats.

Schablonersättning från Migrationsverket avseende introduktion och etablering av nyanlända har balanserats och ej intäktsredovisats med totalt 14,1 mnkr. Merparten av beloppet har inbetalats under år 2019. Under år 2019 har 23,4 mnkr utfördelats till verksamheten. Prognosen inför år 2020 är att kostnaderna behöver minska med ca 8,5 mnkr på grund av minskade intäkter.

Kommunen leasar fordon som används i verksamheterna. Vi vidhåller vår bedömning att en genomgång bör göras av avtalen för att avgöra om de ska klassificeras som finansiell leasing i enlighet med RKR:s rekommendation R5.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar erforderliga noter. Kassaflödesanalysen överensstämmer med övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation R16 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Redovisningsprinciper

Upplysning om tillämpade redovisningsprinciper lämnas som not i årsredovisningen.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättade enligt god redovisningssed. Anpassning till lagen om kommunal bokföring och redovisning har genomförts enligt god redovisningssed vad gäller redovisning av vissa finansiella placeringar till verkligt värde.

2020-04-22

Caroline Liljebjörn

*Uppdragsledare/Projekt-
ledare*

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Högsby kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2020-01-23. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.